

การพัฒนาสื่อดิจิทัลเพื่อส่งเสริมอาชีพและรายได้คนพิการ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครปฐม

Digital Media Development to Promote Occupation and Income for People with Disabilities of The Local Government Organization Nakhon Pathom Province

อรรณ อารีروب

Aut Areerob

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

Faculty of Humanities and Social Sciences, Nakhon Pathom Rajabhat University, Thailand

E-mail: artareerob@gmail.com

Received May 16, 2024; **Revised** June 26, 2024; **Accepted** July 30, 2024

Abstract

The objectives of this research are 1) to develop digital media to promote careers and income for people with disabilities in local government organizations in Nakhon Pathom Province, and 2) to evaluate the effectiveness of digital media in promoting careers and income for people with disabilities in local government organizations in Nakhon Pathom Province. The methods of conducting this research are qualitative and quantitative. Collect data on career and income generation patterns for people with disabilities. By organizing group discussions with those involved with the ASEAN Disabled Persons Vocational Training Center, Nakhon Chai Si District, Nakhon Pathom Province, totaling 20 people and collecting data from a sample group including personnel performing duties in social welfare work of municipalities and sub-district administrative organizations in Nakhon Pathom Province, a total of 30 people with a digital media performance evaluation form to promote careers and income for people with disabilities of local administrative organizations in Nakhon Pathom Province. The results of the study found that the process of developing digital media to promote careers and income for people with disabilities in local government organizations in Nakhon Pathom Province has four steps: 1) the pre-production stage, 2) the production stage; 3) the post-production stage, 4) quality assessment stage. It was found that the results of the media quality assessment were at the highest level. The results of the

assessment of the effectiveness of digital media in promoting careers and income for people with disabilities in local administrative organizations, Nakhon Pathom Province, overall and in each area. at the highest level from the research results, it was discovered that the process of developing digital media to promote careers and income for people with disabilities in local administrative organizations, in Nakhon Pathom Province, with stakeholders in the area participating in every step of the process. It has the highest level of efficiency in knowledge, attitude, and behavior.

Keywords: digital media development; video streaming media; people with disabilities

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อพัฒนาสื่อดิจิทัลเพื่อส่งเสริมอาชีพและรายได้คนพิการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จ.นครปฐม 2) เพื่อประเมินประสิทธิภาพของสื่อดิจิทัลเพื่อส่งเสริมอาชีพและรายได้คนพิการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จ.นครปฐม วิธีการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ เก็บรวบรวมข้อมูลรูปแบบการสร้างอาชีพและรายได้คนพิการ ด้วยการจัดสนทนากลุ่มจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ ศูนย์ฝึกอาชีพคนพิการอาเซียน อ.นครชัยศรี จ.นครปฐม จำนวน 20 คน และ เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างได้แก่ บุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ในงานด้านสวัสดิการสังคมของเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครปฐม จำนวน 30 คน ด้วยแบบประเมินประสิทธิภาพสื่อดิจิทัลเพื่อส่งเสริมอาชีพและรายได้คนพิการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครปฐม ผลการศึกษาพบว่า กระบวนการพัฒนาสื่อดิจิทัลเพื่อส่งเสริมอาชีพและรายได้คนพิการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จ.นครปฐม มี 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นตอนเตรียมการผลิต 2) ขั้นตอนการผลิต 3) ขั้นตอนหลังการผลิต 4) ขั้นตอนประเมินคุณภาพ พบว่าผลการประเมินคุณภาพสื่ออยู่ในระดับ มากที่สุด ผลการประเมินประสิทธิภาพของสื่อดิจิทัลเพื่อส่งเสริมอาชีพและรายได้คนพิการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จ.นครปฐม ภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด จากผลการวิจัยดังกล่าวทำให้ค้นพบว่า กระบวนการพัฒนาสื่อดิจิทัลเพื่อส่งเสริมอาชีพและรายได้คนพิการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จ.นครปฐม โดยมีผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่เข้าร่วมกระบวนการทุกขั้นตอน มีประสิทธิภาพด้านความรู้ ทักษะ และพฤติกรรม ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: การพัฒนาสื่อดิจิทัล; สื่อวีดิโอสตรีมมิง; คนพิการ

บทนำ

คนพิการคือสมาชิกในสังคมที่มีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคม เนื่องจากมีความบกพร่องทางร่างกาย หรือจิตใจ (Dithaphichai, 2021) จากรายงานข้อมูลสถานการณ์คนพิการในประเทศไทยของกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พบว่า มีคนพิการที่เป็นคนพิการในวัยทำงานคืออายุ 15-59 ปี 848,277 คน แต่มีคนพิการที่ประกอบอาชีพ เพียงจำนวน 217,021 คน คิดเป็นร้อยละ 25.58 ในขณะที่มีคนพิการในวัยทำงานที่ไม่สามารถประกอบอาชีพได้ เนื่องจากพิการมากช่วยเหลือตนเองไม่ได้เพียงจำนวน 56,249 คน คิดเป็นร้อยละ 6.63 เท่านั้น (Department of Promotion and Development of Quality of Life for Persons with Disabilities, 2019a)

ภารกิจงานบริการสาธารณะในด้านคนพิการ เป็นหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยตรง เพื่อให้คนพิการในฐานะพลเมืองของประเทศได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิต ได้รับการจัดสรรทรัพยากรอย่างเท่าเทียมและทั่วถึงตามหลักการกระจายอำนาจและหลักการบริหารกิจการที่ดี จึงมีการกำหนดทิศทางและแนวโน้มการจัดสวัสดิการสำหรับคนพิการในอนาคต ไม่ได้มีเพียงการแจกเบี้ยยังชีพคนพิการเท่านั้น จะต้องเน้นการกระจายการบริการ มีการพัฒนารูปแบบการจัดบริการให้เหมาะสมกับสภาพปัญหาและความต้องการของคนพิการและ สนับสนุนทุกภาคส่วนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรม ตลอดจนสร้างเครือข่ายการดำเนินงานด้านการสงเคราะห์พัฒนา พื้นฟูและคุ้มครองสิทธิคนพิการทุกระดับ (Department of Local Administration, 2017)

นอกจากนี้ กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (พก.) ซึ่งเป็นกรมหนึ่งในสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ซึ่งทำหน้าที่เป็นองค์กรหลักในการขับเคลื่อนและส่งเสริมให้คนพิการเข้าถึงสิทธิสวัสดิการอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม ปัจจุบันองค์กรด้านคนพิการที่มีความเข้มแข็งเป็นภาคีขับเคลื่อนงานด้านคนพิการมากถึง 514 องค์กร ที่ได้รับรองมาตรฐานองค์กรด้านคนพิการ ประจำปี พ.ศ. 2552-2561 (Department of Promotion and Development of Quality of Life for Persons with Disabilities, 2019b) โดยมูลนิธิสากลเพื่อคนพิการ คือ หนึ่งต้นแบบขององค์กรคนพิการที่ขับเคลื่อนนำพาคนพิการ ครอบครัว ชุมชน สังคม ให้ก้าวหน้าไปด้วยกัน เป็นองค์กรสาธารณะประโยชน์ ก่อตั้งโดย ศาสตราจารย์วิริยะ นามศิริพงศ์พันธุ์ ซึ่งปัจจุบันมีการจัดตั้งศูนย์ฝึกอาชีพคนพิการอาเซียน อ.นครชัยศรี จ.นครปฐม มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นศูนย์ฝึกอาชีพให้แก่คนพิการและครอบครัวผู้ดูแลแบบครบวงจร ได้แก่ การฝึกอบรมอาชีพด้านเกษตร เช่น อาชีพการเพาะเลี้ยงจิ้งหรีด การปลูกผักปลอดสารพิษ และการปลูกเมล่อน โดยการฝึกอาชีพนี้รองรับคนพิการและผู้ดูแลคนพิการให้เข้ารับการฝึกอาชีพในกลุ่มอายุ 18-60 ปี ตลอดจนการรับซื้อผลผลิตจากผู้พิการเพื่อจำหน่ายในศูนย์ฯ โดยคนพิการที่เข้าร่วมฝึกอบรมจะต้องสามารถเรียนรู้และลงมือปฏิบัติได้จริง ซึ่งอยู่ในกลุ่มคนพิการที่มีความพิการทางการเคลื่อนไหว ซึ่งในการฝึกอบรมอาชีพทางด้านการเกษตรนั้นมีระยะเวลาการฝึกครั้งละ 100 วัน (Athorn Suanchan, *personal communication*, December 26, 2019) ดังนั้น เพื่อให้งานวิจัยครั้งนี้ได้สื่อที่สามารถเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องรูปแบบการสร้างอาชีพและรายได้แก่คนพิการ จึงต้องมีการสร้างและพัฒนาสื่อดิจิทัลที่สอดคล้องกับสถานการณ์ของการใช้สื่อในยุคดิจิทัลและตอบสนองพฤติกรรมทางเลือกใช้สื่อประเภท Video ที่สามารถรับชมผ่านระบบอินเทอร์เน็ต หรือ Streaming ซึ่งเป็นสื่อที่มีผู้นิยมใช้เป็นจำนวนมาก (Wichianphan, 2014) เป็นตัวกลางในการถ่ายทอดองค์ความรู้ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินงานด้านการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ สามารถส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรที่รับผิดชอบงานด้านการส่งเสริมและพัฒนาคนพิการได้รับความรู้ เพื่อให้มีความเข้าใจในการปฏิบัติงาน ตอบตัวชี้วัดในการดำเนินงานด้านการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานรวมทั้งพัฒนาคุณภาพ ประสิทธิภาพ การบริการสาธารณะให้ดียิ่งขึ้น และเพื่อให้ผลลัพธ์ของงานวิจัยสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ด้านการยกระดับคุณภาพชีวิตชุมชนท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม จึงได้เลือกพื้นที่กรณีศึกษา คือ ศูนย์ฝึกอาชีพคนพิการอาเซียน อ.นครชัยศรี จ.นครปฐม เพื่อให้ผลลัพธ์จากงานวิจัยสามารถบูรณาการร่วมกับชุมชนท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการได้สามารถนำไปใช้และเกิดประโยชน์สูงสุด คือนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ และเปลี่ยนคนพิการที่ถูกมองว่าเป็นภาระให้กลายเป็นอีกหนึ่งพลังที่สำคัญในการพัฒนาประเทศได้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาสื่อดิจิทัลเพื่อส่งเสริมอาชีพและรายได้คนพิการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครปฐม
2. เพื่อประเมินประสิทธิภาพของสื่อดิจิทัลเพื่อส่งเสริมอาชีพและรายได้คนพิการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครปฐม

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา งานวิจัยนี้มุ่งเน้นการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับ รูปแบบการส่งเสริมอาชีพและรายได้คนพิการของศูนย์ฝึกอาชีพคนพิการอาชีวน อ.นครชัยศรี จ.นครปฐม ได้แก่ เป้าหมาย นโยบาย พันธกิจ วิธีการดำเนินงาน ผลการดำเนินงาน ปัจจัยความสำเร็จ ของศูนย์ฝึกอาชีพคนพิการ อ.นครชัยศรี จ.นครปฐม การสร้างสื่อดิจิทัลรูปแบบวีดิโอสตริมมิ่ง ตั้งแต่ขั้นการเตรียมการผลิต (Pre-Production) ขั้นการผลิต (Production) ขั้นหลังการผลิต (Post-Production) และการประเมินประสิทธิภาพสื่อ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ (Knowledge) ด้านทัศนคติ (Attitude) ด้านพฤติกรรม (Practice)

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครปฐม ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการทั้งสิ้น 117 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดนครปฐม จำนวน 30 คน ใช้เกณฑ์โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างเป็นร้อยละของประชากรในการพิจารณา คือขนาดประชากรเป็นหลักร้อยละ ควรใช้กลุ่มตัวอย่างอย่างน้อย 25% (Ketkaew, 2019) โดยใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ

ขอบเขตด้านพื้นที่

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ กำหนดพื้นที่ศึกษา อ.นครชัยศรี จ.นครปฐม

ขอบเขตด้านเวลา

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูล ณ พื้นที่ที่กำหนดไว้ เริ่มตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2562 – 30 กันยายน พ.ศ. 2563

ทบทวนวรรณกรรม

สำหรับการทบทวนวรรณกรรมเพื่อนำมาใช้เป็นกรอบแนวคิดการวิจัยและเป็นแนวทางในการวิเคราะห์และสรุปผลการศึกษา ขอนำเสนอเป็นประเด็นตามลำดับดังนี้

การพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การปกครองส่วนท้องถิ่น คือ การปกครองหน่วยย่อยของประเทศนอกเหนือจากรัฐบาลกลางเป็นรูปแบบของการกระจายอำนาจที่เปิดโอกาสให้ประชาชน ได้มีส่วนร่วมในการเลือกผู้นำของตน ให้เข้ามาทำหน้าที่บริหารจัดการ พร้อมทั้งแก้ปัญหาของประชาชน (Department of Empowerment of Persons with Disabilities, 2022) รวมถึงการจัดตั้งศูนย์บริการคนพิการทั่วไปเพื่อแก้ปัญหาการให้บริการคนพิการในรูปแบบต่างๆตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 ถือเป็นฐานอำนาจหนึ่งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถขอรับเงินสนับสนุนจากกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ทั้งในรูปแบบของเงินอุดหนุนรายหัวและเงินอุดหนุนรายโครงการ (Department of Promotion and Development of Quality of Life for Persons with Disabilities, 2022)

นอกจากนี้ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นยังสามารถออกข้อบัญญัติ เทศบัญญัติ หรือประกาศ เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ และสามารถจัดสรรงบประมาณของตนเอง เพื่อตั้งเป็นกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการส่วนท้องถิ่นได้ (Department of Empowerment of Persons with Disabilities, 2023) โดยทางกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ได้เปิดเผยว่าคณะกรรมการการสังคม เด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้พิจารณาศึกษาสถานการณ์ ปัญหา และอุปสรรคของการดำเนินงานด้านการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการโดยองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เห็นว่าควรมีการผลักดันการดำเนินงานด้านการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการและส่งเสริมกลไกการทำสิทธิให้เป็นจริง รวมถึงการจัดตั้งศูนย์บริการคนพิการทั่วไปโดยองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นให้เกิดขึ้นได้จริง เป็นรูปธรรมและยั่งยืน

การพัฒนาสื่อดิจิทัล Delfanti & Arvidsson (2019, อ้างถึงใน Reza, 2023) ได้อธิบายว่า สื่อดิจิทัล คือรูปแบบของสื่อที่แพร่กระจายผ่านอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ สามารถสร้าง ปรับเปลี่ยน แพร่กระจายและดูบนแพลตฟอร์มดิจิทัลด้วยความช่วยเหลือของอินเทอร์เน็ต โดย Soontakul (2018) ได้กล่าวถึงสื่อดิจิทัลว่าเป็นสื่อที่มีการนำข้อความ กราฟิก ภาพเคลื่อนไหว เสียง และ วิดีโอ เป็นต้น มาประกอบและเชื่อมโยงเข้าด้วยกันเพื่อประโยชน์ในการใช้งาน โดยสื่อดิจิทัลมี คุณลักษณะที่ง่ายต่อการเข้าถึงทำให้เกิดการแพร่กระจายและเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้อย่างรวดเร็ว โดยมีการรวมกลุ่มและมีการสื่อสารสองทางเพื่อการโต้ตอบระหว่างกันและการแบ่งปันข้อมูล และสื่อดิจิทัลยังถือเป็นสื่อใหม่มีความสามารถในการติดต่อ 2 ทาง ผู้ใช้สามารถโต้ตอบโต้ทันที สามารถแสดงความคิดเห็นได้ระหว่างผู้ใช้ เช่นเว็บไซต์ เฟซบุ๊ก ทวิตเตอร์ ยูทูบ ซึ่งมีความสะดวกและสามารถตอบสนองข้อมูลข่าวสารและความต้องการของผู้รับสารได้เป็นอย่างดี (Pornsakulwanit, 2019)

สรุปได้ว่าความที่นำสื่อดิจิทัลสมัยใหม่เข้ามาใช้งานในปัจจุบันนั้นจะทำให้สามารถเข้าถึงผู้รับสาร ได้มากขึ้น ผู้รับสารในการเข้าถึงข้อมูลในรูปแบบต่างๆ เนื่องจากสื่อดิจิทัลสามารถสร้าง ปรับเปลี่ยน แพร่กระจายและดูบนแพลตฟอร์มดิจิทัล ในแบบที่ข้อจำกัดของสื่อแบบเดิมไม่สามารถทำได้ ทั้งนี้มีความทันสมัยมากขึ้นและสามารถโต้ตอบสื่อสารได้แบบ Real-time โดยไม่ต้องเสียเวลาเดินทางไปเรียนรู้ถึงสถานที่นั้น

การผลิตสื่อดิจิทัลประเภทวิดีโอ เป็นการทำงานร่วมกันเป็นทีมซึ่งต้องมีผู้นำที่ มีความสามารถในการวางแผนดำเนินการ โดยในการจัดการงานโสตทัศนศึกษา เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของ สสวท. การผลิตรายการวิดีโอหรือวีดิทัศน์ ได้กำหนดขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้ 1. ขั้นตอนการผลิต (Pre-Production) 2. ขั้นตอนการผลิต (Production) 3. ขั้นตอนหลังการผลิต (Post- Production) 4. ขั้นตอนตรวจสอบคุณภาพ หรือประเมินผล (Evaluation) (Institute for the Promotion of Teaching Science and Technology, 2019) ในขณะที่ Kotchum (2019) ได้ดำเนินการผลิตสื่อวีดิทัศน์ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ 1. ขั้นตอนการวางแผน (Planning) 2. ขั้นตอนเตรียมการ (Preparation) 3. ขั้นตอนการผลิต (Production) 4. ขั้นตอนตัดต่อ (Post Production) 5. ขั้นตอนประเมินผลรายการ (Evaluation) เมื่อศึกษาความพึงพอใจต่อสื่อวีดิทัศน์ พบว่าความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก โดยในงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงได้เลือกดำเนินการผลิตสื่อวีดิทัศน์เป็น 4 ขั้นตอน คือ 1. ขั้นตอนการผลิต (Pre-Production) 2. ขั้นตอนการผลิต (Production) 3. ขั้นตอนหลังการผลิต (Post-Production) 4. ขั้นตอนตรวจสอบคุณภาพ

ทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรม (KAP Theory) แนวความคิดนี้ให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์ของ 3 ตัวแปร คือ ความรู้ (Knowledge) ทัศนคติ (Attitude) และการยอมรับปฏิบัติ (Pratice) โดยความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติ มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ความรู้มีผลต่อเจตคติและเจตคติที่จะช่วยให้เกิดการ

ปฏิบัติที่ดี โดยความรู้มีผลต่อการปฏิบัติทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยเชื่อว่า เจตคติจะเป็นสื่อกลางที่ทำให้เกิดการปฏิบัติตามความรู้นั้น หรือความรู้มีผลต่อเจตคติก่อน แล้วการปฏิบัติที่เกิดขึ้นเป็นไปตามเจตคตินั้น (Theppitak, 2013) จากทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้ ทักษะและพฤติกรรมที่กล่าวมาข้างต้น สามารถนำมาใช้อธิบายถึงความรู้ ทักษะ และพฤติกรรม การใช้งานสื่อวิดีโอเสริมของกลุ่มเป้าหมาย ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงได้นำตัวแปรความรู้ ทักษะ และพฤติกรรม ไปใช้วัดในการศึกษา ว่ากลุ่มเป้าหมายนั้นมีระดับความรู้ความเข้าใจ ทักษะ และพฤติกรรม ที่มีต่อแนวทางการส่งเสริมอาชีพและรายได้คนพิการของศูนย์ฝึกอาชีพคนพิการอาเซียน อ.นครชัยศรี จ.นครปฐม เพื่อจะนำมาประยุกต์ใช้ในบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นงานวิจัยเชิงพื้นที่ที่ผสมผสานการวิจัยแบบมีส่วนร่วม (Participatory Research) กับการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) รวมทั้งเทคนิค วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณเข้าด้วยกัน โดยนักวิจัยชุมชนและแกนนำชาวบ้านมีส่วนร่วมในการ วิจัยทุกขั้นตอนตั้งแต่ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมทำ ร่วมตรวจสอบและร่วมรับ ประโยชน์ควบคู่ไปกับกระบวนการเรียนรู้ของชุมชน สามารถเรียงเป็นลำดับการดำเนินการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนาสื่อดิจิทัลเพื่อส่งเสริมอาชีพและรายได้คนพิการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครปฐม

ผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ ศูนย์ฝึกอาชีพคนพิการอาเซียน อ.นครชัยศรี จ.นครปฐม และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ จำนวน 20 คน

เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ การสนทนากลุ่ม แบบประเมินคุณภาพสื่อด้านเนื้อหา ประกอบด้วยข้อคำถาม 10 ข้อ มีการตรวจความตรงตามเนื้อหาของเครื่องมือวิจัย ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 0.96 และแบบประเมินด้านสื่อวิดีโอ ประกอบด้วยข้อคำถาม 14 ข้อ ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของข้อคำถามในแบบประเมินเท่ากับ 0.95

การเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้การสนทนากลุ่มในการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ด้านเป้าหมาย นโยบาย พันธกิจ ขั้นตอนการดำเนินงาน ผลการดำเนินงาน และปัจจัยความสำเร็จ ของศูนย์ฝึกอาชีพคนพิการ อ.นครชัยศรี จ.นครปฐม และใช้แบบประเมินคุณภาพสื่อดิจิทัลเก็บรวบรวมข้อมูลการประเมินคุณภาพสื่อดิจิทัล โดยผู้วิจัยเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยจัดระเบียบข้อมูล ตีความ สรุปผล และใช้การวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วย ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินคุณภาพสื่อดิจิทัล

ขั้นตอนที่ 2 การประเมินประสิทธิภาพของสื่อดิจิทัลเพื่อส่งเสริมอาชีพและรายได้คนพิการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครปฐม

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ครั้งนี้เป็นบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ในงานด้านสวัสดิการสังคมของเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครปฐม ทั้งสิ้น 117 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ บุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ในงานด้านสวัสดิการสังคมของเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครปฐม จำนวน 30 คน

เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบประเมินประสิทธิภาพสื่อดิจิทัลเพื่อส่งเสริมอาชีพและรายได้คนพิการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครปฐม ประกอบด้วย ข้อคำถาม 4 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลจำนวน 6 ข้อ ตอนที่ 2 ประเมินประสิทธิภาพสื่อดิจิทัลด้านความรู้จำนวน 10 ข้อ ตอนที่ 3 ประเมินประสิทธิภาพสื่อดิจิทัลด้านทัศนคติจำนวน 10 ข้อ และตอนที่ 4 ประเมินประสิทธิภาพสื่อดิจิทัลด้านพฤติกรรมจำนวน 10 ข้อ มีการตรวจความตรงตามเนื้อหา ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามในแบบประเมินเท่ากับ (IOC) 0.95

การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้ประเมินประสิทธิภาพสื่อดิจิทัลเพื่อส่งเสริมอาชีพและรายได้คนพิการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครปฐม โดยผู้วิจัยเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยสถิติเชิงพรรณนาประกอบด้วย ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

การนำเสนอผลการศึกษารายงานในบทนี้เรียงลำดับตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. การพัฒนาสื่อดิจิทัลเพื่อส่งเสริมอาชีพและรายได้คนพิการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครปฐม พบว่าการพัฒนาสื่อดิจิทัลในงานวิจัยนี้มีกระบวนการพัฒนา 4 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นที่ 1 เตรียมการผลิต เริ่มจากการรวบรวมข้อมูลที่ได้จากผลสรุปของการสนทนากลุ่ม ที่มีกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก ซึ่งประกอบด้วยผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้พิการอาชีพคนพิการอาชีวะ อ.นครชัยศรี จ.นครปฐม และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ จำนวน 20 คน สามารถสรุปข้อมูลที่ใช้สำหรับกำหนดกรอบแนวคิด โดยวิธีการนำเสนอ โครงสร้างวิดีโอ รูปแบบวิดีโอให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัยและกลุ่มเป้าหมาย โดยได้กำหนดเนื้อหาสำหรับการผลิตสื่อแบ่งออกเป็น 4 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 เป้าหมายนโยบาย พันธกิจ โดยนโยบายของผู้บริหารของศูนย์ฯ รวมถึงกิจกรรมสำคัญของศูนย์ฯ ตามสถานการณ์ปัจจุบันมาประมวลเนื้อหาสาระ โดยมีการนำเสนอในรูปแบบการบรรยายพร้อมภาพประกอบ แทรกด้วยเสียงสัมภาษณ์ของผู้บริหาร ตอนที่ 2 วิธีการดำเนินงาน นำเสนอวิธีที่เปิดเผยกิจกรรม ได้แก่ การเลี้ยงจิ้งหรีด การปลูกผักปลอดสารพิษ การปลูกเมล่อน และสร้างผลผลิตอื่น สรรหาเกษตรกรรมแบบที่มีแนวคิดในการทำการเกษตร โดยมีการนำเสนอในรูปแบบการบรรยายพร้อมภาพประกอบ แทรกด้วยเสียงสัมภาษณ์ของวิทยากรที่เลี้ยง ตอนที่ 3 ผลการดำเนินงาน เป็นการส่งต่อองค์ความรู้ของวิชาที่เปิดสอนในศูนย์ฯ นำเคล็ดลับในการดำเนินงาน เทคนิคการทำที่ช่วยเพิ่มผลผลิตให้กับศูนย์ฯ พัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตร สร้างอาชีพและรายได้ที่มั่นคง โดยมีการนำเสนอในรูปแบบการบรรยายพร้อมภาพประกอบ แทรกด้วยเสียงสัมภาษณ์ของผู้บริหารและวิทยากรที่เลี้ยง และตอนที่ 4 ปัจจัยความสำเร็จ นำแนวคิดการดำเนินงานของคนพิการที่ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตสามารถเป็นตัวอย่างให้กับหน่วยงานอื่นนำไปปรับใช้ในพื้นที่ของตนเอง โดยมีการนำเสนอในรูปแบบการบรรยายพร้อมภาพประกอบ แทรกด้วยเสียงสัมภาษณ์ของผู้บริหาร

ขั้นที่ 2 ขั้นตอนการผลิต ใช้สถานที่จริงคือ ศูนย์ฝึกอาชีพคนพิการอาชีวะ อ.นครชัยศรี จ.นครปฐม เป็นสถานที่ถ่ายทำ โดยใช้ทีมงานที่ประกอบด้วย ผู้กำกับ 1 คน ช่างภาพ 2 คน ช่างศิลป์ 1 คน ที่เป็นผู้เชี่ยวชาญในการถ่ายทำวิดีโอ ได้ทำการบันทึกภาพและเสียง ตามที่กำหนดไว้ในสคริปต์ โดยสถานที่ถ่ายทำแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ สถานที่ในการถ่ายทำบทสัมภาษณ์ผู้บริหาร และสถานที่ถ่ายทำตามสถานที่ทำการฝึกอาชีพ 3 หลักสูตร คือ การเลี้ยงจิ้งหรีด การปลูกผักปลอดสารพิษ และการปลูกเมล่อน โดยมีการสำรวจสถานที่จริงก่อนการถ่ายทำ และ

ทำการนัดหมายผู้มีส่วนเกี่ยวข้องล่วงหน้า โดยในการถ่ายทำครั้งนี้ มีผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานในศูนย์ฝึกอาชีพคนพิการอาเซียน อ.นครชัยศรี จ.นครปฐม เป็นตัวละครและผู้ร่วมรายการในการนำเสนอข้อมูลโดยมีการเตรียมข้อมูลไว้ล่วงหน้า โดยให้ตัวละคร และผู้ร่วมรายการได้ศึกษาและทำความเข้าใจในบทของตนเองที่จะต้องแสดง

ขั้นที่ 3 ขั้นหลังการผลิต พบว่าการตัดต่อเรียบเรียงภาพและเสียงเข้าไว้ด้วยกันตามสคริปต์ ที่กำหนดไว้ในเนื้อหาทั้ง 4 ตอน มีการใส่กราฟิกทำเทคนิคพิเศษภาพ การแต่งภาพการย้อมสี การเชื่อมต่อภาพ โดยใช้เสียงที่ได้จากการสัมภาษณ์ทั้งหมด มีการนำดนตรีมาประกอบเรื่องราว ใช้การตัดต่อละการลำดับภาพแบบ Non-Linear Editing ซึ่งการตัดต่อโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์เฉพาะ ซึ่งเป็นการตัดต่อที่รวดเร็วและมีข้อผิดพลาดน้อยที่สุด ทำให้ได้สื่อดิจิทัล ทั้งหมด 4 ตอน โดย ตอนที่ 1 เป้าหมาย นโยบาย พันธกิจ มีความยาว 3.11 นาที ตอนที่ 2 วิธีการดำเนินงาน มีความยาว 6.06 นาที ตอนที่ 3 ผลการดำเนินงาน มีความยาว 6.02 นาที และตอนที่ 4 ปัจจัยความสำเร็จ มีความยาว 5.53 นาที

ขั้นที่ 4 ขั้นประเมินคุณภาพ เมื่อดำเนินผลิตสื่อเสร็จสิ้นแล้ว ได้มีการจัดการสนทนากลุ่มผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง กับ ศูนย์ฝึกอาชีพคนพิการอาเซียน อ.นครชัยศรี จ.นครปฐม จำนวน 20 คนอีกครั้ง ซึ่งเป็นกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหาของสื่อที่จัดทำขึ้นและปรับปรุงแก้ไข โดยใช้การประเมินคุณภาพสื่อด้านเนื้อหาเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล พบว่า ผลการประเมินคุณภาพสื่อด้านเนื้อหาอยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{X} = 4.66$, S.D. = 0.76) ผลการประเมินคุณภาพสื่อวิดีโอด้านภาพโดยกลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อวิดีโออยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.58) และผลการประเมินคุณภาพสื่อวิดีโอด้านเสียงโดยกลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อวิดีโออยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.58)

2. การประเมินประสิทธิภาพของสื่อดิจิทัลเพื่อส่งเสริมอาชีพและรายได้คนพิการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครปฐม พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ในงานด้านสวัสดิการสังคมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดนครปฐม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 21 รองลงมา คือเพศชาย มีจำนวน 9 คน ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี มีจำนวน 14 รองลงมา คือ ช่วงอายุระหว่าง 41 – 50 ปี มีจำนวน 12 คน ช่วงอายุระหว่าง 20–30 ปี มี จำนวน 3 คน และช่วงอายุระหว่าง 41 – 50 ปี มีจำนวน 1 คน ระดับการศึกษาสูงสุด หรือที่กำลังศึกษาอยู่ในปัจจุบัน พบว่าบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ในงานด้านสวัสดิการสังคมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดนครปฐมส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีจำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ รองลงมาคือ การศึกษาระดับปริญญาโท มีจำนวน 9 คน และการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาโท มีจำนวน 1 คน ระยะเวลาการทำงาน ส่วนใหญ่ปฏิบัติงานเป็นระยะเวลา 2 – 5 ปี จำนวน 23 คน รองลงมาคือ ปฏิบัติงานเป็นระยะเวลา 5 – 9 ปี จำนวน 5 คน และ ปฏิบัติงานเป็นระยะเวลา 0 – 1 ปี จำนวน 2 คน

ผลการประเมินประสิทธิภาพของสื่อดิจิทัลเพื่อส่งเสริมอาชีพและรายได้คนพิการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครปฐม ประกอบไปด้วย ข้อมูลด้านความรู้ ด้านทัศนคติ และด้านพฤติกรรม พบว่า ประสิทธิภาพของสื่อดิจิทัลเพื่อส่งเสริมอาชีพและรายได้คนพิการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครปฐมในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.77$, S.D. = 0.59) และเมื่อวิเคราะห์โดยแยกตามรายด้าน พบว่า ประสิทธิภาพของสื่อดิจิทัลเพื่อส่งเสริมอาชีพและรายได้คนพิการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครปฐม ทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ประสิทธิภาพด้านพฤติกรรม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.79$, S.D. = 0.58) ด้านทัศนคติ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.77$, S.D. = 0.58) และด้านความรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.75$, S.D. = 0.60) ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่อง การพัฒนาสื่อดิจิทัลเพื่อส่งเสริมอาชีพและรายได้คนพิการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครปฐม สามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ที่ 1 การพัฒนาสื่อดิจิทัลเพื่อส่งเสริมอาชีพและรายได้คนพิการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครปฐม พบว่าการเริ่มต้นกระบวนการพัฒนาสื่อดิจิทัลครั้งนี้ด้วยการสนทนากลุ่มเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบของการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการจาก ผู้ที่มีบทบาทในการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในพื้นที่ ได้แก่ องค์กรการบริหารส่วนตำบล โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ผู้นำชุมชน รวมทั้งผู้บริหารและปฏิบัติงานในศูนย์ฝึกอาชีพคนพิการอาเซียน อ.นครชัยศรี จังหวัดนครปฐม เป็นกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักมีส่วนร่วมตลอดการพัฒนาสื่อดิจิทัล ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนคือ ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียมการผลิต ได้ร่วมกันให้ข้อมูลที่เหมาะสมสำหรับการสร้างสื่อดิจิทัลขึ้น โดยประกอบด้วย 4 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 เป้าหมาย นโยบาย พันธกิจ ของศูนย์ฝึกอาชีพคนพิการอาเซียน อ.นครชัยศรี จ.นครปฐม ตอนที่ 2 วิธีการดำเนินงานของศูนย์ฝึกอาชีพคนพิการอาเซียน อ.นครชัยศรี จ.นครปฐม ตอนที่ 3 ผลการดำเนินงานของศูนย์ฝึกอาชีพคนพิการอาเซียน อ.นครชัยศรี จ.นครปฐม และตอนที่ 4 ปัจจัยความสำเร็จของศูนย์ฝึกอาชีพคนพิการอาเซียน อ.นครชัยศรี จ.นครปฐม เมื่อได้เนื้อหาที่ตรงกับความต้องการของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักแล้ว จึงได้ดำเนินการเข้าสู่ขั้นตอนที่ 2 ขั้นการผลิต กำหนดให้ใช้สถานที่จริงคือ ศูนย์ฝึกอาชีพคนพิการอาเซียน อ.นครชัยศรี จ.นครปฐม เป็นสถานที่ถ่ายทำและใช้บุคลากรศูนย์ฝึกอาชีพคนพิการอาเซียน อ.นครชัยศรี จ.นครปฐม เป็นผู้ให้สัมภาษณ์และเป็นผู้ร่วมรายการ โดยมีการดำเนินการถ่ายทำตามเนื้อหาที่ได้กำหนดไว้ มีการซักซ้อมล่วงหน้าก่อนดำเนินการจริง ขั้นตอนที่ 3 ขั้นหลังการผลิตใช้การตัดต่อและการลำดับภาพแบบ Non-Linear Editing คือการตัดต่อโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์เฉพาะ ซึ่งเป็นการตัดต่อที่รวดเร็วและมีข้อผิดพลาดน้อยที่สุดได้สื่อดิจิทัลแบบสมบูรณ์จำนวน 4 ตอน ประกอบด้วยตอนที่ 1 เป้าหมาย นโยบาย พันธกิจ มีความยาว 3.11 นาที ตอนที่ 2 วิธีการดำเนินงาน มีความยาว 6.06 นาที ตอนที่ 3 ผลการดำเนินงาน มีความยาว 6.02 นาที และตอนที่ 4 ปัจจัยความสำเร็จ มีความยาว 5.53 นาที และขั้นตอนที่ 4 ขั้นการประเมินคุณภาพสื่อดิจิทัล มีการดำเนินการประเมินด้านเนื้อหาและด้านสื่อวิดีโอ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยเรื่อง การผลิตสื่อมัลติมีเดียเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน (Pralabraksa, 2016) พบว่า ชุมชนต้องการสื่อมัลติมีเดียที่มีคุณภาพ เพื่อใช้ในการเรียนรู้และเผยแพร่องค์ความรู้ชุมชน ดังนั้นในขั้นตอนการพัฒนาสื่อมัลติมีเดียจึงต้องใช้องค์ความรู้ด้านการพัฒนาสื่อมัลติมีเดียเพื่อให้สื่อที่พัฒนาขึ้นมีคุณภาพสามารถนำไปเผยแพร่ได้ จำเป็นต้องมีการประเมินคุณภาพโดยผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านเนื้อหาโดยภูมิปัญญาท้องถิ่น และด้านสื่อมัลติมีเดีย โดยในการประเมินคุณภาพสื่อดิจิทัลพบว่าผลการประเมินคุณภาพสื่อด้านเนื้อหาอยู่ในระดับ มากที่สุด ผลการประเมินคุณภาพสื่อวิดีโอด้านภาพโดยกลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อวิดีโออยู่ในระดับมากที่สุด และ ผลการประเมินคุณภาพสื่อวิดีโอด้านเสียงโดยกลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อวิดีโออยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับการวิจัยเรื่องการพัฒนาสื่อดิจิทัลเพื่อต่อต้านการคอร์รัปชันในประเทศไทย (Kerdkraikaw, 2021) ที่มีการขั้นตอนการพัฒนาสื่อเช่นเดียวกัน ในภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก

วัตถุประสงค์ที่ 2 การประเมินประสิทธิภาพของสื่อดิจิทัลเพื่อส่งเสริมอาชีพและรายได้คนพิการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครปฐม พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามเป็นบุคลากรที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานสวัสดิการสังคมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดนครปฐม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 31-40 ปี มีรายได้ 20,001-30,000 บาทต่อเดือน มีการศึกษาสูงสุดหรือกำลังศึกษาในระดับปริญญาตรีมากที่สุด และมีอายุการปฏิบัติงานในด้าน สวัสดิการสังคมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดนครปฐม เป็นเวลา 2-5 ปี และเมื่อ

ประเมินประสิทธิภาพของสื่อดิจิทัลเพื่อส่งเสริมอาชีพและรายได้คนพิการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครปฐมพบว่า ทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งผลการประเมินดังกล่าวสอดคล้องกับความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมตามแนวคิดของ แนวคิดและทฤษฎีความรู้ เจตคติและการปฏิบัติของ Launiala (2009 Cited in Atinwong, 2022) ที่สรุปไว้ว่า ความรู้ เจตคติ พฤติกรรมมีผลต่อเนื่องกัน เช่น เจตคติมีผลต่อพฤติกรรมและ พฤติกรรมมีผลมาจากเจตคติ ซึ่งทั้งหมดจะมีพื้นฐานมาจากความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับกิจกรรมหรือหน้าที่ความ รับผิดชอบ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออกกำลังกายของกลุ่มตัวอย่างในเขต ภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร (Khamros, 2019) ที่พบว่า การรับรู้ และทัศนคติต่อการออกกำลังกาย มีความสัมพันธ์ กับพฤติกรรมและการเข้าถึงการออกกำลังกาย แสดงให้เห็นว่าหากนักศึกษามีความรู้เกี่ยวกับการออกกำลังกายเพิ่ม มากขึ้น จะส่งผลให้มีทัศนคติในการออกกำลังกายที่ดีขึ้น และมีพฤติกรรมการออกกำลังกายที่มากขึ้นตามไปด้วย และ จากการผลการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่ากลุ่มเป้าหมายนี้มีระดับความรู้ความเข้าใจ ทักษะ และพฤติกรรม ที่มีต่อ แนวทางการส่งเสริมอาชีพและรายได้คนพิการของศูนย์ฝึกอาชีพคนพิการอาเซียน อ.นครชัยศรี จ.นครปฐม อยู่ใน ระดับมากที่สุดทั้ง 3 ด้าน สื่อดิจิทัลที่ได้จากการวิจัยนี้จึงสามารถจะมาประยุกต์ใช้ในบทบาทขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นต่อไปได้

สรุป

การพัฒนาสื่อดิจิทัลเพื่อส่งเสริมอาชีพและรายได้คนพิการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครปฐม มีกระบวนการพัฒนา 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นตอนเตรียมการผลิต 2) ขั้นตอนการผลิต 3) ขั้นตอนหลังการผลิต 4) ขั้นตอนประเมิน คุณภาพ โดยในกระบวนการพัฒนาสื่อมีกลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในพื้นที่ ทั้งองค์กร ภาครัฐและเอกชน ผู้นำชุมชนและคนพิการ เข้ามามีส่วนร่วมในการขั้นตอนการผลิต ทำให้ได้เนื้อหาจำนวน 4 ตอน ได้แก่ตอนที่ 1 เป้าหมาย นโยบาย พันธกิจ ตอนที่ 2 วิธีการดำเนินงาน ตอนที่ 3 ผลการดำเนินงาน และตอนที่ 4 ปัจจัยความสำเร็จ และขั้นประเมินคุณภาพสื่อยังได้ทำการประเมินคุณภาพสื่อด้านเนื้อหา พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.66$, S.D. = 0.76) ผลการประเมินคุณภาพสื่อวีดิโอด้านภาพโดยกลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อวีดิโออยู่ในระดับมาก ที่สุด ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.58) และ ผลการประเมินคุณภาพสื่อวีดิโอด้านเสียงโดยกลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อวีดิโออยู่ใน ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.58) เมื่อนำสื่อที่ได้มาประเมินประสิทธิภาพสื่อด้านความรู้ ทักษะ และพฤติกรรม ของบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ในงานด้านสวัสดิการสังคมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัด นครปฐม จึงทำให้พบว่าสื่อดิจิทัลที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.77$, S.D. = 0.59) และเมื่อ วิเคราะห์โดยแยกตามรายด้าน พบว่า ประสิทธิภาพของสื่อดิจิทัลเพื่อส่งเสริมอาชีพและรายได้คนพิการขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครปฐม ทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ประสิทธิภาพด้านพฤติกรรม อยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{X} = 4.79$, S.D. = 0.58) ด้านทัศนคติ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.77$, S.D. = 0.58) และด้านความรู้ อยู่ใน ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.75$, S.D. = 0.60) ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากผลการวิจัย พบว่า กระบวนการพัฒนาสื่อดิจิทัลเพื่อส่งเสริมอาชีพและรายได้คนพิการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครปฐม มีกลุ่มผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการเข้ามามีส่วนร่วมกับการดำเนินการพัฒนาสื่อตั้งแต่เริ่มขั้นตอนเตรียมการผลิต ขั้นตอนการผลิต ขั้นตอนหลังการผลิตและขั้นตอนประเมินคุณภาพสื่อ ส่งผลให้การประเมินคุณภาพสื่ออยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งผลของการวิจัยครั้งนี้ชี้ให้เห็นแล้วว่าการร่วมคิด การตัดสินใจ การเรียนรู้ร่วมกัน สามารถสร้างการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมช่วยเพิ่มความสามารถทางการสื่อสารให้กับบุคคลหรือหน่วยงานได้ ดังนั้น การพัฒนาสื่อหากเกิดมาจากความร่วมมือร่วมใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่ ร่วมกันระดมความคิดเพื่อหาประเด็นที่จะสื่อสารจะสามารถช่วยให้สื่อที่ได้รับการพัฒนาออกมานั้นมีคุณภาพ และสามารถสร้างความรู้ ทักษะ และพฤติกรรม ที่มีต่อสื่อที่ผ่านการพัฒนาด้วยกระบวนการนี้อยู่ในระดับมากได้

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในครั้งต่อไป

การศึกษาเรื่องการพัฒนาสื่อดิจิทัลเพื่อส่งเสริมอาชีพและรายได้คนพิการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครปฐมในครั้งนี้ เป็นการพัฒนาสื่อดิจิทัลในรูปแบบวีดิโอสตรีมมิ่งเท่านั้นเนื่องจากสื่อดิจิทัลมีเทคโนโลยีใหม่ๆ เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง การดำเนินการพัฒนาสื่อดิจิทัลในรูปแบบอื่นๆ ที่มีความเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีที่พัฒนาอย่างรวดเร็วนี้ จะทำให้ได้สื่อที่เหมาะสมกับพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมาย

องค์ความรู้ใหม่

การพัฒนาสื่อดิจิทัลเพื่อส่งเสริมอาชีพและรายได้คนพิการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีประสิทธิภาพ ด้านความรู้ ทักษะ และพฤติกรรม ในระดับมากที่สุด มีกระบวนการพัฒนาสื่อทั้งหมด 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียมการผลิต มีการจัดเตรียมเนื้อหาของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน เพื่อให้ได้ข้อสรุปของเนื้อหาที่มีความถูกต้อง และตรงตามความต้องการ ขั้นที่ 2 ขั้นตอนการผลิต นำเอาเนื้อหาที่ผ่านการสรุปโดยผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานมาสร้างบทภาพยนตร์เพื่อนำเสนอเพื่อให้มีการตรวจสอบและปรับปรุงบทภาพยนตร์ก่อนถ่ายทำ จากนั้นดำเนินการถ่ายทำตามบทภาพยนตร์อย่างถูกต้อง ขั้นที่ 3 ขั้นตอนหลังการผลิต ใช้การเทคนิคทางโปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อตัดต่อและเรียบเรียงวิดีโอให้ถูกต้องตามเนื้อหา ขั้นที่ 4 ขั้นประเมินคุณภาพ คือการนำสื่อที่ดำเนินการผลิตและตัดต่อเสร็จสิ้นมาให้ผู้ใช้ประโยชน์ได้เป็นผู้ประเมินประสิทธิภาพ โดยในการดำเนินการนั้นจะต้องมีผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย หรือผู้ที่มีบทบาทในการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในพื้นที่ เข้ามามีส่วนร่วม อย่างน้อย 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียมการผลิต ขั้นที่ 2 ขั้นตอนการผลิต และขั้นที่ 4 ขั้นประเมินคุณภาพ ดังภาพ

ภาพที่ 1 แสดงกระบวนการพัฒนาสื่อดิจิทัลเพื่อส่งเสริมอาชีพและรายได้คนพิการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จ.นครปฐม

Fig. 1 Image showing the process of developing digital media to promote careers and income for people with disabilities in local administrative organizations, Nakhon Pathom Province

References

- Atinwong, P. (2022). *Knowledge, Attitude and Experience of Parents Towards the use of Child Safety Seats*[Master's thesis, Mahidol University].
- Department of Empowerment of Persons with Disabilities (DEP). (2019a, September 15). *Report on the Situation of People with Disabilities in Thailand*. DEP. <http://dep.go.th/Content/View/4507>
- Department of Empowerment of Persons with Disabilities (DEP). (2019b, September 15). *Vision, Mission, Strategy*. DEP. <http://dep.go.th/Content/View/1350/2>
- Department of Empowerment of Persons with Disabilities (DEP). (2022, April 26) *Report on the Situation of People with Disabilities in Thailand*. DEP <http://dep.go.th/Content/View/5805/1>
- Department of Empowerment of Persons with Disabilities (DEP). (2023). *5-Year Action Plan. (2023 – 2027)*. DEP. https://dep.go.th/index.php?option=com_content&view=article&id=3&Itemid=173&lang=th
- Department of Local Administration (DLA). (2017). *Standard Manual for Promoting and Developing the Quality of Life of People with Disabilities*. Cooperatives Association of Thailand.
- Dithaphichai, C. (2021, September 14). *Human rights: rights of people with disabilities*. Institute of Public Policy Studies: IPPS. <http://www.fpps.or.th/news.php?detail=n1024512798.news>
- Institute for the Promotion of Teaching Science and Technology (IPST). (2019). *Operating Manual Video Production*. IPST. <https://ita.ipst.ac.th>

- Ketkaew, W. (2019). *Research Methodology* (8th ed.). Nititham.
- Kerdkraikaew, J., Donggan, J., Maeloh, A., & Che-Ouma, N. (2021). *The Development of Digital Media for Anti-corruption in Thailand*. *Journal of Southern Technology*, 14(1), 64-74.
https://so04.tci-thaijo.org/index.php/journal_sct/article/view/221937
- Khamros, W. (Ed.). (2019). *Factors Affecting Exercise Behavior of Subjects in Phasicharoen District, Bangkok*. Faculty of Nursing, Siam University.
- Kotchum, A. (2019). Development of Video Learning Materials for Occupations and Technology Course Garden Design and Decoration for Mattayomseuksa 2 Level. *Journals of Applied Information Technology*, 5(2), 67-76. <https://ph02.tci-thaijo.org/index.php/project-journal/article/view/204222>
- Pralabraksa, N. (2016). *Participant Production of Multimedia to Dissemination of Traditional Local Wisdom*. Rajabhat Maha Sarakham University
- Pornsakulwanit, W. (2019). *New Media and Communication Management*. Thammasat University.
- Reza, T. (2023). *The Role of Digital Media in the Rise of New Nationalism*. ResearchGate.
https://www.researchgate.net/publication/369358286_The_Role_of_Digital_Media_in_the_Rise_of_New_Nationalism
- Soontrakul, S. (2018). *The Influence of Digital Media in Marketing for the Perception of the Value of Educational Institutions and Change Attitudes That Affect the Decision to Enter Higher Education Graduate Studies at Private Universities*[Master's thesis, Bangkok University].
- Theppitak, T. (2013). The KAP Model and A Study of Behaviors and Attitudes to Prevention HIV/AIDS Infection in Thai Seafarers. *Journal of Management Science Chiang Rai Rajabhat University*, 8(2), 84-102. <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/jmscrru/article/view/127101>
- Wichianphan, T. (2014). *Digital media and life. Digital media in the 21st century*. Wangakorn.